

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جمهوری اسلامی ایران

شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری

مروری بر رویکردهای دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری در خصوص مناطق ویژه علم و فناوری

دبیرخانه

اسفند ۱۳۹۳

فهرست

۱	 مقدمه
۳	 تعریف مناطق ویژه علم و فناوری
۴	 رویکرد دبیرخانه به مناطق ویژه علم و فناوری
۵	 سطح‌بندی مناطق ویژه علم و فناوری
۷	 استفاده از ظرفیت‌های بالقوه کشور در قالب کانون‌های اصلی علم و فناوری
۱۰	 استفاده از ظرفیت‌های بالقوه در قالب برنامه‌های ملی و منطقه‌ای
۱۳	 آیین‌نامه نحوه تأسیس و توسعه مناطق ویژه علم و فناوری
۱۵	 فلوچارت آیین‌نامه
۲۵	 نمونه‌های موردی جهانی
۳۰	 ارائه نشست دوم استانی دبیر علمی ستاد مناطق ویژه
۳۰	 مأموریت‌های کلان منطقه ویژه
۳۲	 رابطه مأموریت‌ها و سطوح مناطق ویژه علم و فناوری
۳۳	 تحلیل اجزای یک منطقه ویژه
۳۴	 پهنه‌ها
۳۵	 نشان منطقه ویژه

مقدمه

مناطق ویژه علم و فناوری کشور دارای تاریخچه‌ای ۱۰ ساله است. توسعه مناطق که بتوانند زمینه‌ساز توسعه علم و فناوری باشند؛ ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است. اقتصاد دانایی‌محور به‌عنوان یکی از اهداف اصلی برنامه‌های توسعه کشور بر پایه ابزارها و سیاست‌های متفاوتی تحقق می‌یابد؛ که توسعه مناطق ویژه علم و فناوری می‌تواند یکی از این ابزارها باشد. زمینه‌سازی برای تجمیع و هم‌افزایی عناصر مؤثر در ایجاد یک جامعه دانایی‌محور؛ و هم پیوندی آن عناصر با یکدیگر و جامعه بین‌المللی در این مناطق، می‌تواند موتور پیش‌ران توسعه باشد. بر همین اساس در سال ۱۳۸۴ آیین‌نامه‌ای در خصوص ایجاد کردیدورهای علم و فناوری تدوین و به تصویب هیات دولت رسید. در سال ۱۳۸۹ این آیین‌نامه مورد بازبینی قرار گرفته و نام آن به *آیین‌نامه نحوه تأسیس و توسعه مناطق ویژه علم و فناوری کشور* تغییر یافت. آنگونه که در آیین‌نامه مذکور بیان شده است، ایجاد شرایط هم‌افزایی و رقابتی، جذب و حفظ سرمایه‌های انسانی خلاق و شایسته و ایجاد اشتغال ارزش‌آفرین و ایجاد تسهیلات حقوقی، اجرایی، ارتباطی و سرمایه‌گذاری و خدماتی

مروری بر رویکردهای دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری در خصوص مناطق ویژه علم و فناوری

برای شکل‌گیری خوشه‌های صنعتی خدماتی با فناوری برتر، مناطق ویژه علم و فناوری در استان‌های حائز شرایط و مستعد کشور دلایل شکل‌گیری و توسعه مناطق بوده است.

بر اساس ماده ۳ آیین‌نامه مذکور، شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری، راهبری و مدیریت تأسیس و توسعه مناطق ویژه علم و فناوری را بر عهده دارد. بر همین اساس دبیرخانه شورا در سال ۱۳۹۳ زمینه‌سازی جهت استقرار و توسعه را در دستور کار خود قرار داد. در ادامه در خصوص تعریف این مناطق و رویکرد دبیرخانه در خصوص توسعه این مناطق مطالبی آمده است؛ و در گزارش شرح از وضعیت این مناطق مطالبی بیان شده است.

تعریف مناطق ویژه علم و فناوری

تعریف مناطق ویژه علم و فناوری بر سه موضوع اصلی استوار است:

- توسعه شرکت‌ها و موسسات داخل مناطق بر اساس ارائه مشوق‌های توسعه علم و فناوری، که به صورت مستقیم رشد علم و فناوری در این مناطق را هدف قرار داده است.

- توسعه زیرساخت‌های توسعه علم و فناوری در این مناطق، که به صورت غیرمستقیم، رشد شرکت‌ها و موسسات مستقر را در برخواهد داشت.

- هماهنگی، برنامه‌ریزی و اولویت‌گذاری با هدف افزایش هم‌افزایی میان بازیگران و ذی‌نفعان حوزه علم، فناوری و نوآوری در منطقه ویژه

بر همین اساس نیز این مناطق دربردارنده ویژگی‌هایی هستند، که در تعریف بر آن تاکید شده است:

منظومه‌ای از امکانات علمی، صنعتی، تولیدی، آزمایشگاهی، تحقیقاتی، زیرساخت‌ها و محیط‌های ارتباطی، نهادها و مؤسسات، افراد و اطلاعات هستند که با تکیه بر خلاقیت‌ها و نوآوری‌ها در یک گستره جغرافیایی و بر اساس یک نظام مدون و هم‌پیوند با اهداف و راهکارهای معین هماهنگ شده و با جذب فرصت‌ها و سرمایه‌های علمی، اقتصادی، انسانی، ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی و اشتراک منافع همه طرف‌های ذی‌نفع و هم‌افزایی بین سازمان‌ها، مراکز و مؤسسات حاضر در منطقه، سبب ارتقای فناوری و در نتیجه توسعه تولید، ثروت، رفاه ملی و ایجاد جامعه دانایی محور می‌شوند.

مروری بر رویکردهای دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری در خصوص مناطق ویژه علم و فناوری

رویکرد دبیرخانه به مناطق ویژه علم و فناوری

قوانین و مقررات اغلب کلیات و جهت‌گیری‌های کلان در خصوص موضوعات مختلف را نشان می‌دهند، اما این جهت‌گیری‌های کلان می‌تواند برپایه رویکردهای مختلفی پیاده‌سازی و اجرایی شوند. رویکردهای دبیرخانه برپایه همین جهت‌گیری‌های کلان طراحی شده است. این رویکرد را می‌توان در قالب چند گزاره اصلی بیان کرد، که هر یک به صورت اجمالی توصیف شده است.

سطح‌بندی مناطق ویژه علم و فناوری

برخلاف رفتار متداول که مناطق ویژه، اغلب با تخصیص و تملک زمین همراه است، ساختار مناطق ویژه علم و فناوری، در سه سطح سلسله مراتبی تعریف می‌شود. ساختار مناطق ویژه در سطوح زیر قابل تعریف است:

۱. منطقه ویژه علم و فناوری: این منطقه دربرگیرنده یک شهر بزرگ و مناطق اطراف آن است. مانند تبریز و مناطق اطراف آن. این منطقه به عنوان پشتیبان و زیرساخت توسعه علم و فناوری شناخته می‌شود. به این ترتیب این مناطق باید دارای حداقل‌هایی از نیازمندا و شرایط باشند.

۲. کانون‌های اصلی علم و فناوری: هر منطقه ویژه شامل چندین کانون اصلی است. کانون‌های اصلی یک منطقه ویژه بخش‌هایی از آن منطقه است که پذیرای فیزیکی بازیگران علم و فناوری؛ مانند شرکت‌ها، موسسات و دانشگاه‌ها؛ در آن منطقه می‌باشد. در کانون‌های اصلی از طریق نزدیکی جغرافیایی هم‌افزایی میان این بازیگران، از یک سو و اعطای مشوق‌های دولتی (عمدتاً غیرنقدی) از سوی دیگر، امکان توسعه علم و فناوری در مناطق را فراهم می‌آورد. این کانون‌های اصلی از جنس شهرک‌های فناوری، مناطق ویژه اقتصادی، شهرک‌های صنعتی و ... هستند.

۳. پهنه‌های علم و فناوری: هر کانون اصلی شامل یک یا چند پهنه علم و فناوری است. پهنه‌ها، بخش‌های منتخب از یک کانون اصلی است که به صورت جغرافیایی تعیین می‌کند که مشوق‌ها برای شرکت‌ها و نهادهای مستقر در این پهنه‌ها قابل اعمال است.

مروری بر رویکردهای دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری در خصوص مناطق ویژه علم و فناوری

بر این اساس مناطق ویژه اراضی مخصوص خود را ندارد، بلکه از ظرفیت‌های زیرساختی ایجاد شده در کانون‌های اصلی بهره می‌برد. این امر توسعه مناطق را با هزینه پایین، در مدت کوتاه‌تر و با ریسک کمتری را امکان‌پذیر می‌کند.

استفاده از ظرفیت‌های بالقوه کشور در قالب کانون‌های اصلی

علم و فناوری

بر اساس رویکرد دبیرخانه، مناطق ویژه علم و فناوری، برپایه هم افزایی و هماهنگی میان نهادهای مختلف توسعه‌ای شکل می‌گیرد. کانون‌های اصلی علم و فناوری، پذیرا و محل استقرار نهادهای مختلف توسعه هستند. اصلی‌ترین کانون‌هایی که از یک سو برخوردار از ظرفیت‌های زیرساختی هستند، و از سوی دیگر، به صورت بالقوه می‌توانند پذیرنده این نهادها، از جمله شرکت‌ها و موسسات دانش‌بنیان، مراکز آموزش تخصصی، آزمایشگاه‌های تخصصی و ... باشند، عبارتند از:

۱. شهرک‌های صنعتی: شهرک‌های صنعتی مبتنی بر دیدگاه نزدیکی جغرافیایی و بهره‌مندی از زیرساخت مشترک بنا نهاده شده است. این شهرک‌ها زیر نظر یک شرکت مادر تخصصی مدیریت می‌شوند؛ و به واسطه تعدد و ظرفیت‌های خالی موجود در شهرک‌های صنعتی تخصصی، می‌توانند کانون‌های اصلی مناطق ویژه علم و فناوری و مکان استقرار نهادهای خلق و توسعه علم و فناوری باشند.

۲. مناطق آزاد تجاری و مناطق ویژه اقتصادی: هر دو منطقه بر اساس ایجاد محیط‌های تسهیل‌کننده رشد شکل گرفته است، تا از آسیب‌های ناشی از پیچیدگی‌ها و ناکارآمدی‌های نظام دیوانسالاری اجتناب نمایند؛ و در همان حال تسهیل‌کننده توسعه سرمایه‌گذاری‌ها، خصوصاً سرمایه‌گذاری خارجی، باشند. مناطق ویژه علم و فناوری نیز در نهایت بر پایه این دیدگاه نیز استوار است که

مروری بر رویکردهای دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری در خصوص مناطق ویژه علم و فناوری

بخش های جغرافیایی معینی از کشور از قوانین متداول خارج شده تا محیط مساعدتری را برای نیل به اهداف کلان توسعه ایجاد نماید.

۳. شهرک های فناوری: شهرک های فناوری مفهومی نزدیک به مناطق ویژه علم و فناوری است. این مناطق بر پایه یک حوزه فناوری مشخص به صورت تخصصی شکل گرفته است و بر خلاف شهرک های صنعتی که پذیرای بنگاه های تولیدی است، عمدتاً دربرگیرنده شرکت های کوچک (اغلب حتی زیر ۱۰ نفر کارکن یا بین ۱۰ تا ۵۰ نفر کارکن) و البته دانشی تر هستند.

۴. شهرک های تخصصی: در بخش های مختلف مجوزهایی در خصوص شهرک های تخصصی صادر شده است یا در حال صدور است، مانند شهرک دانش سلامت در وزارت بهداشت یا شهرک کشاورزی در وزارت جهاد کشاورزی یا شهرک پتروشیمی یا گاز در وزارت نفت. به این ترتیب این شهرک ها می توانند کانونی اصلی برای توسعه علم و فناوری در یک بخش خاص باشند.

۵. پارک های علم و فناوری و مراکز رشد: پارک های علم و فناوری نیز در سال های گذشته دارای رشد بی رویه و غیرهدفمند بوده است، که البته می تواند در مناطق ویژه به عنوان یک پتانسیل مورد توجه قرار گیرد.

۶. پهنه های شهری: تعیین کاربری های پهنه های شهری و بر اساس آن پهنه بندی شهری یکی از مهم ترین ابزارهای مدیریت توسعه شهری است. به صورت تاریخی تعیین پهنه های شهری با کاربری صنعتی، بازرگانی، اداری، مسکونی، آموزشی و ... امری شناخته شده است. امروزه در برخی از شهرهای جهان در

برنامه‌های شهری، پهنه‌های فناوری و انواع آن مانند پهنه‌های فناوری پیشرفته یا پهنه‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات نیز مشاهده می‌شود که این امر می‌تواند منجر به جذب و توسعه این فناوری‌ها در سطح شهرها شد. در این بخش لازم است تا پهنه‌هایی با هدف توسعه مفهوم شهر خلاق (پهنه‌هایی با هدف جذب صنایع خلاق و ایجاد زمینه‌های مساعد برای سکونت طبقه خلاق) نیز مورد توجه قرار گیرد.

استفاده از ظرفیت‌های بالقوه در قالب برنامه‌های ملی و منطقه‌ای

به مانند ایده کانون‌های اصلی در مناطق ویژه علم و فناوری، که استفاده از ظرفیت‌های بالقوه سایر نهادها، مانند شهرک‌های صنعتی و ...، بود؛ می‌توان از ظرفیت‌های برخی برنامه‌های متداول و دارای سابقه در کشور نیز به عنوان برنامه‌های پیش‌آهنگ در توسعه مناطق ویژه بهره برد، که عبارتند از:

۱. خوشه‌ها: هم‌اکنون استان‌ها دارای برنامه‌هایی برای شناسایی و توسعه خوشه‌های صنعتی هستند. ارتقاء وضعیت فناوری در خوشه‌های صنعتی و تبدیل آن‌ها به خوشه‌های فناوری به صورت بالقوه می‌تواند یکی از برنامه‌های پیش‌آهنگ در مناطق ویژه علم و فناوری باشد.

۲. جذب سرمایه‌گذاری خارجی و همکاری فناوری: رشد و توسعه فناوری‌های پیشرفته بی‌شک بدون توجه به همکاری فناوری با شرکت‌های پیشرو امکان‌پذیر نیست. نه به لحاظ نظری و نه به لحاظ تجربی نمی‌توان نمونه‌ای از توسعه فناوری‌های تجاری پیشرفته را بدون همکاری با شرکت‌های بین‌المللی بزرگ یافت. برنامه جذب بخش‌های تحقیق و توسعه و طراحی مهندسی شرکت‌های بزرگ و پیشروی خارجی یکی از برنامه‌های بالقوه در این خصوص خواهد بود. استفاده از قانون جذب سرمایه‌گذاری خارجی و تطبیق آن با شرایط این مناطق، ظرفیت‌هایی در خصوص توسعه این همکاری‌ها در اختیار مناطق ویژه علم و فناوری قرار خواهد داد.

۳. برنامه‌های آمایش سرزمین: برنامه‌های آمایش سرزمین در کشور به صورت استانی جزو وظایف معاونت برنامه‌ریزی استان است. یکی از بخش‌های اصلی این برنامه، بخش علم و فناوری است و از این رو استان‌ها بر پایه سازمان فضایی مربوط به آموزش و صنعت کاربری‌ها مناسب اراضی را تعیین کرده یا خواهند کرد. تطابق میان مناطق ویژه با سازمان فضایی فعلی و مطلوب هر استانی باید به عنوان یکی از برنامه‌های مناطق ویژه باشد.

۴. رابطه میان صنعت دانشگاه و صنعت: در این خصوص اگرچه حرف زیاد زده شده است، اما به صورت نظری و بر پایه نظریه‌هایی مانند مارپیچ سه‌گانه یا حکمرانی خوب در دانشگاه یا نسل سوم از دانشگاه‌های کارآفرینی، می‌توان مناطق ویژه علم و فناوری را به عنوان ابزارهای تحقق آن دانست.

آیین نامه نحوه تأسیس و توسعه

مناطق ویژه علم و فناوری

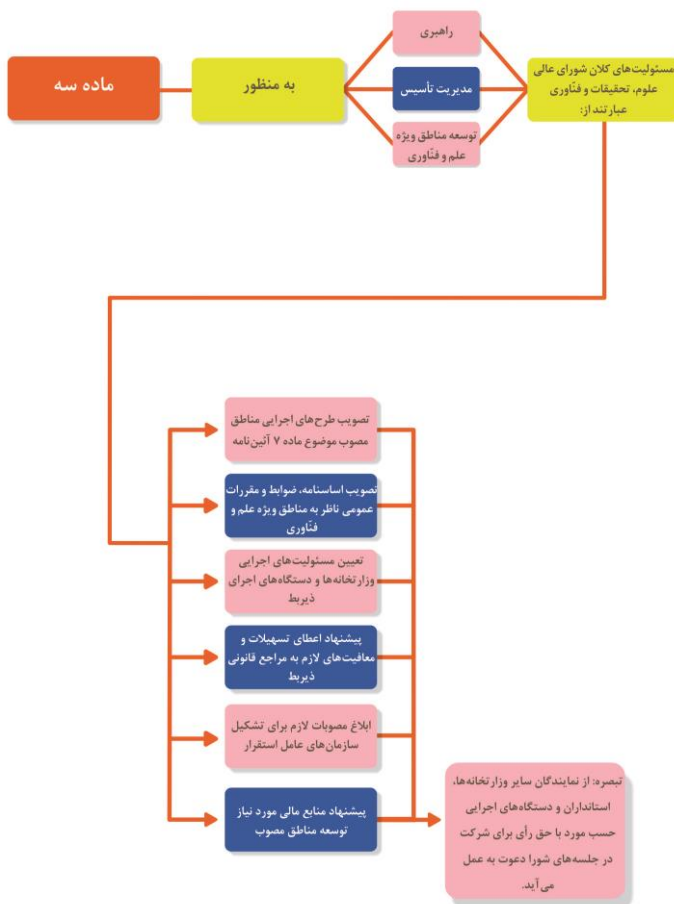
فلوجارت آیین نامه

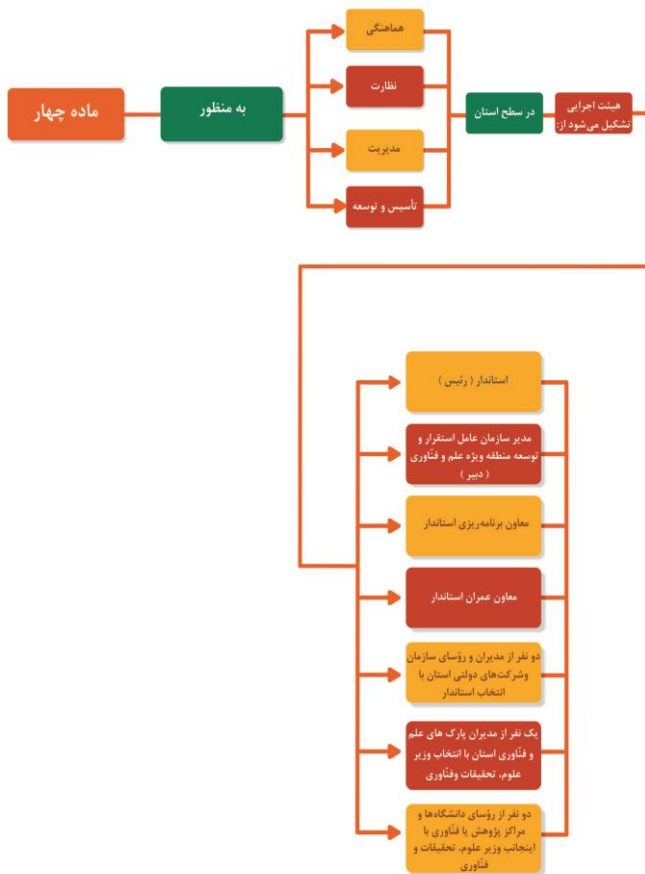
مروری بر رویکردهای دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری در خصوص مناطق ویژه علم و فناوری

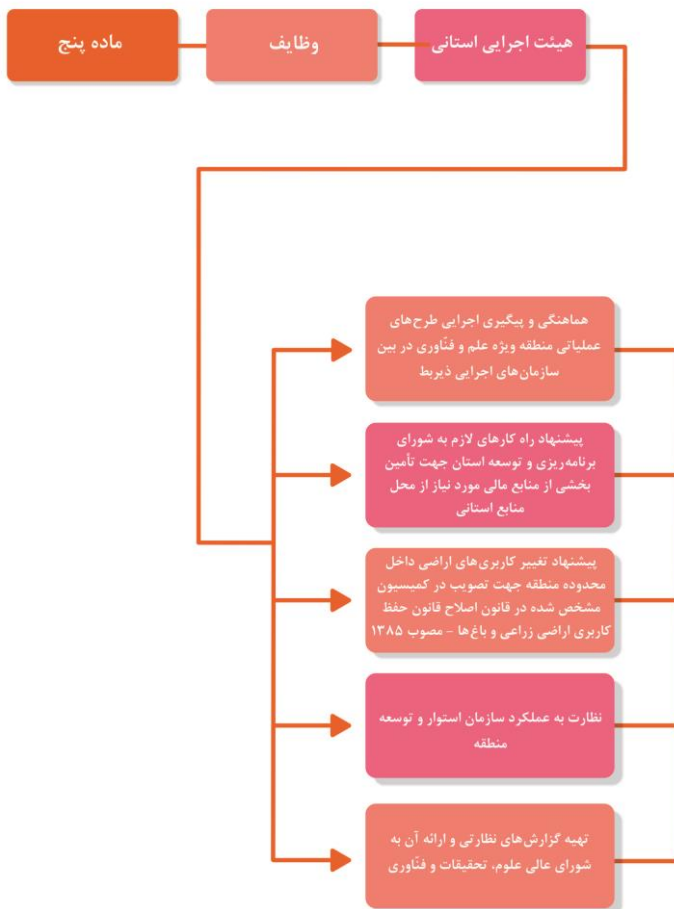
دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری

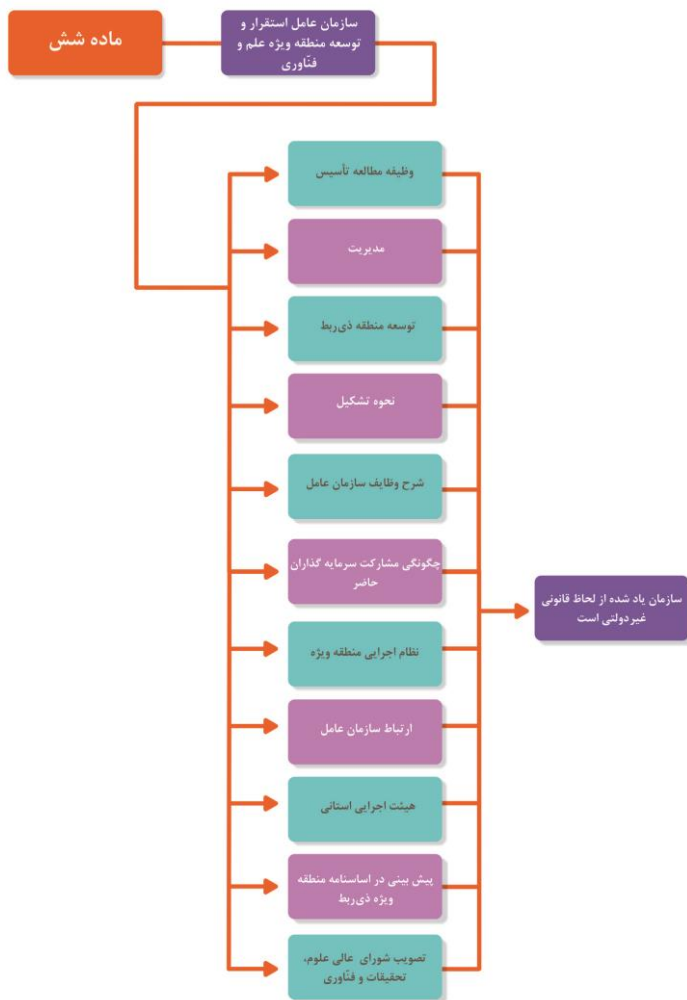
مروری بر رویکردهای دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری در خصوص مناطق ویژه علم و فناوری

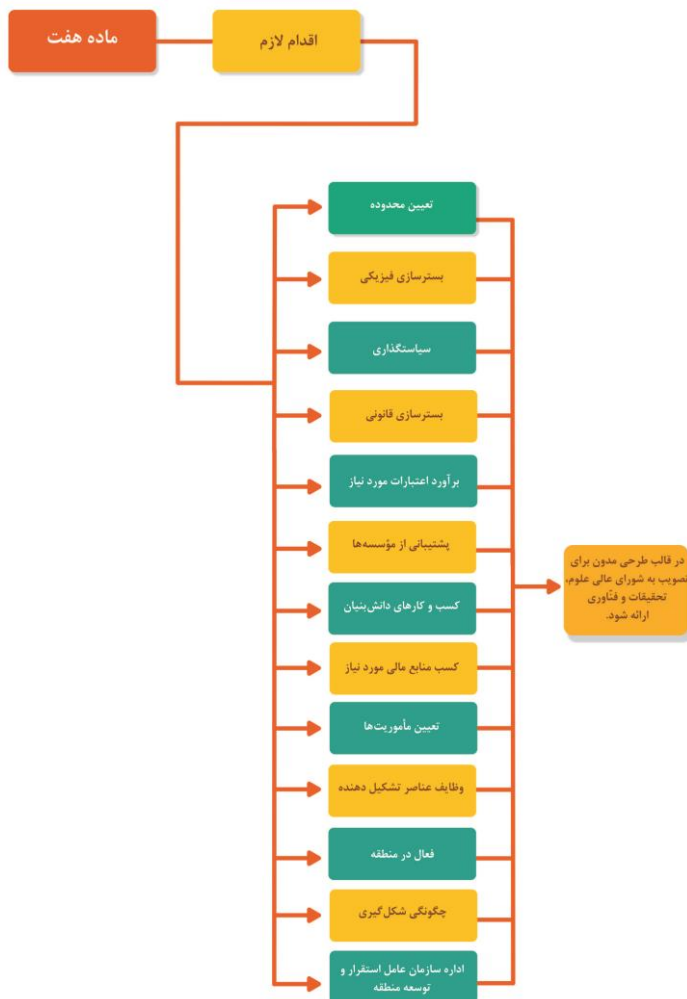
دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری

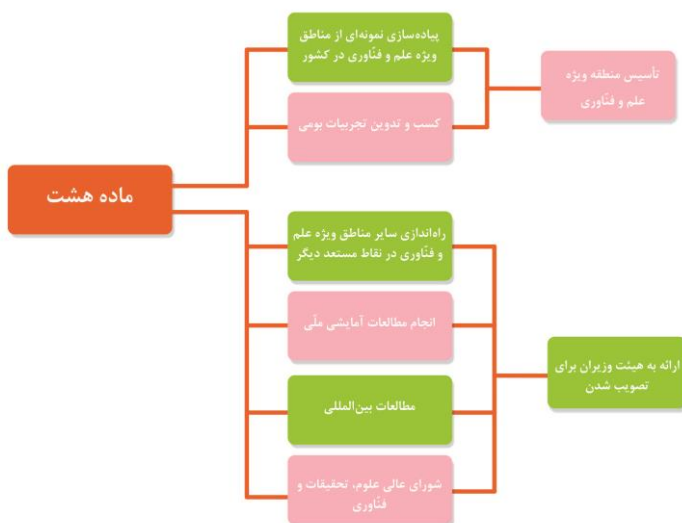
مروری بر رویکردهای دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری در خصوص مناطق ویژه علم و فناوری

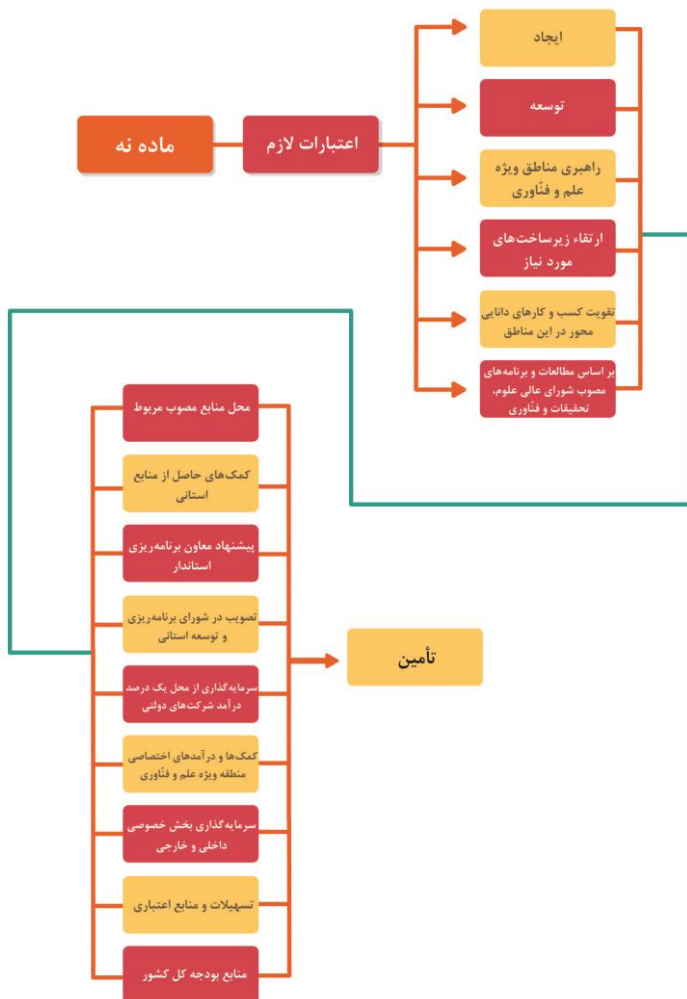
دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری

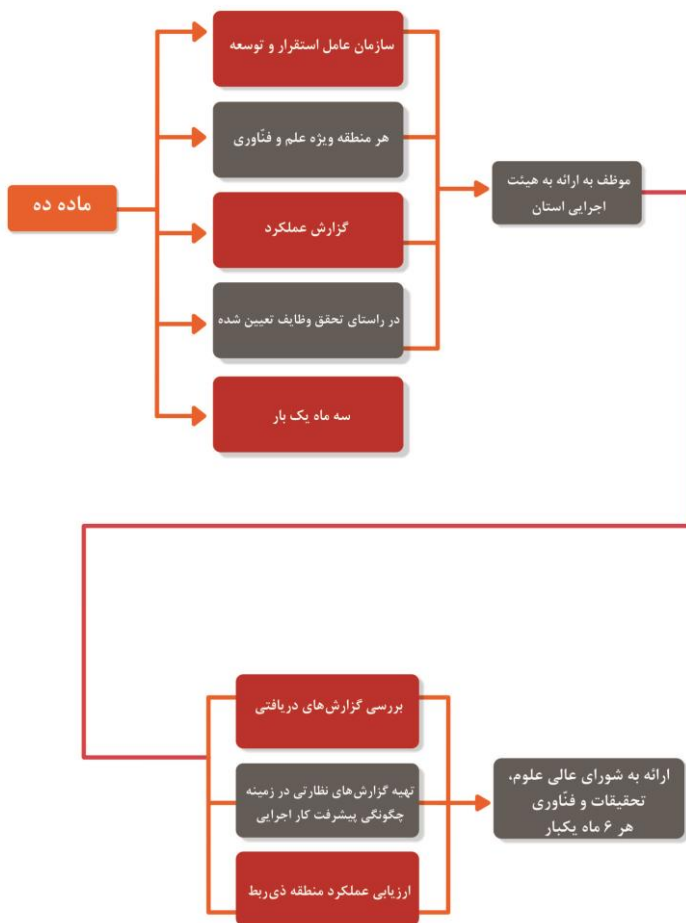
مروری بر رویکردهای دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری در خصوص مناطق ویژه علم و فناوری

دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری

مروری بر رویکردهای دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری در خصوص مناطق ویژه علم و فناوری

نمونه‌های موردی جهانی

نام منطقه	نوع منطقه	تنوع صنایع مستقر	وجود مشوق‌ها و/یا زیرساخت‌ها	وجود مراکز شهری خلاق
				
دره سیلیکونی	هاب نوآوری فناوری‌های پیشرفته	برترین صنایع مستقر: • سخت‌افزار • نرم‌افزار • اینترنت • نیمه‌هادی‌ها • بیو-دارو • شبکه	مشوق‌های شهر سن خوزه کالیفرنیا؛ به‌عنوان پایتخت دره سیلیکونی: • مشوق‌های مالی و مالیاتی • کمک به کسب‌وکارها و شبکه‌سازی در: ▪ گرفتن مجوزها ▪ انتقال تجربیات بین استارت‌آپ‌ها ▪ برنامه‌های نیروی	✓

مروری بر رویکردهای دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری در خصوص مناطق ویژه علم و فناوری

نام منطقه	نوع منطقه	تنوع صنایع مستقر	وجود مشوق‌ها و/یا زیرساخت‌ها	وجود مراکز شهری خلاق
انسانی ▪ شبکه‌سازی				
				
کریدور فناوری اونتاریو	خوشه صنعتی ICT	• خدمات و توسعه نرم‌افزاری	• رفتار مالیاتی مطلوب در حوزه R&D	✓
		• تجهیزات ارتباط از راه دور	• وجود نهادها و برنامه‌های حمایت	
		• وب و رسانه‌های	مالی جهت حمایت از توسعه رقابتی	
		دیجیتال • میکروالکترونیک- ها	• ...	

نام منطقه	نوع منطقه	تنوع صنایع	وجود مشوق‌ها و/یا زیرساخت‌ها	وجود مراکز شهری خلاق
				
انجمن خصوصی	هاب فناوری	• ICT • اپتیک • صنایع حفاظت	• افزایش جذب و استقرار شرکت‌های فناوری در پارک • اجرای سیستم انکوباتوری (مراکز رشد) • اجرای سیستم مالی و سرمایه‌گذاری	✓
برابری و سرمایه‌گذاری	مخاطره‌پذیر	• انرژی‌های نو		
				
پارک	پارک (مستقر در)	• بیو-دارو • فناوری	• معافیت از پرداخت حق ثبت شرکت	—

مروری بر رویکردهای دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری در خصوص مناطق ویژه علم و فناوری

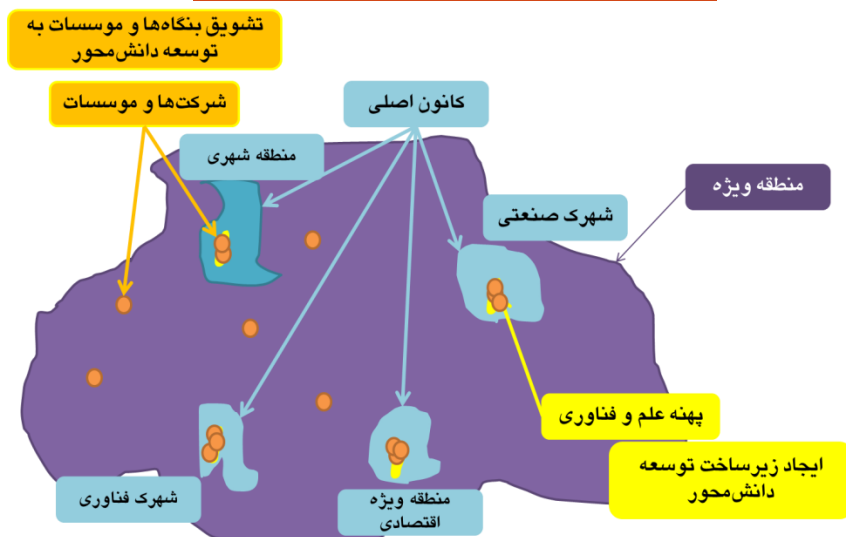
نام منطقه	نوع منطقه	تنوع صنایع مستقر	وجود مشوق‌ها و/یا زیرساخت‌ها	وجود مراکز شهری خلاق
علمی سنگاپور	کریدور فناوری (سنگاپور)	اطلاعات • توسعه نرم‌افزار • مخابرات و الکترونیک • فناوری غذایی • مواد و شیمی	• معافیت از پرداخت گمرکی و مالیات جهت واردات سخت‌افزارهای کامپیوتری، دستگاه‌های جانبی و نیز کالاهای سرمایه‌ای	
 				
پروژه ICT	منطقه ویژه	• حمایت از راه‌اندازی	–	
ملی	اقتصادی	ICT و سایر	شرکت‌هایی که	
MSC	&	صنایعی وابسته	سرمایه‌گذاری	
	هاب		پرمخاطره دارند	

نام منطقه	نوع منطقه	تنوع صنایع مستقر	وجود مشوق‌ها و/یا زیرساخت‌ها	وجود مراکز شهری خلاق
(سوپر کریدور چندرسانه- ای سابق) چندرسانه‌ای	کارکردهای نوآورانه و کاربران فناوری	• تمایز قانونی بین سرمایه‌گذاری مخاطره‌پذیر در داخل و خارج ناحیه • شرایط اداری متفاوت برای سرمایه‌گذاری در ناحیه با هدف حداقل کردن زمان تصویب سرمایه‌گذاری		

کتاب مطالعات تفصیلی مربوط به نمونه‌های موردی در جهان بزودی توسط دبیرخانه منتشر خواهد شد.

ارائه نشست دوم استانی دبیر علمی ستاد مناطق ویژه

اجزای تشکیل دهنده یک منطقه ویژه

مأموریت‌های کلان منطقه ویژه

۱. تشویق بنگاه‌ها و موسسات به توسعه دانش‌محور

- تامین مالی (تسهیلات، کمک‌های مالی، ...)
- معافیت‌های مالی (معافیت‌های مالیاتی، عوارض، تعرفه‌ها، عوارض گمرکی، ...)
- خرید و تسهیل تقاضا (خرید دولتی، لیزینگ، ...)
- کاهش ریسک (سرمایه‌گذاری خطرپذیر، بیمه‌ها، بیمه‌های مسوولیت، ...)

- استفاده از امکانات دولتی (آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های دانشگاه‌ها و ...)
- مشوق‌های فعالیت (حضور در نمایشگاه‌های تخصصی، ...)
- ...

۲. ایجاد زیرساخت توسعه دانش‌محور

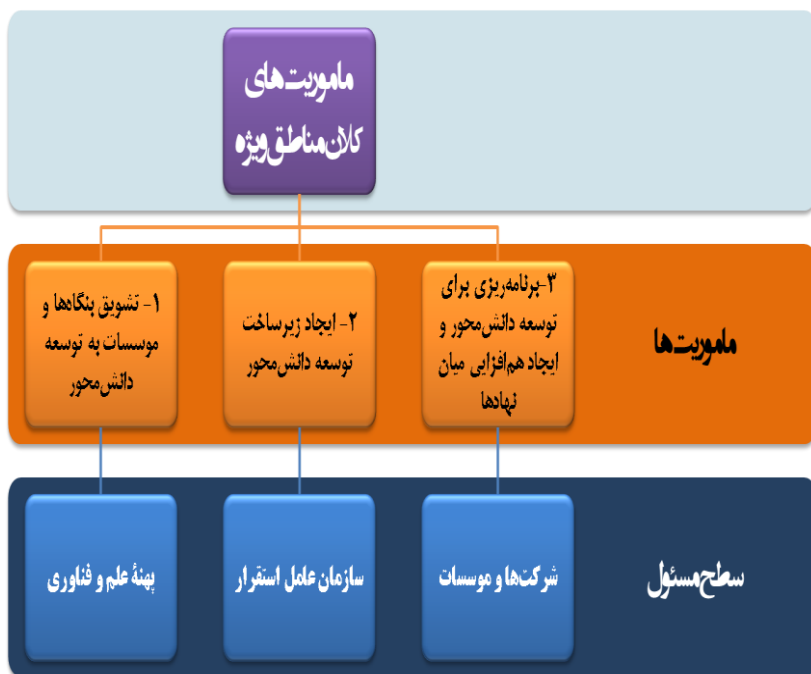
- زیرساخت‌های سخت: (مانند)
 - عمرانی
 - تخصصی فناوری مانند اینترنت پهن‌بند، شبکه دفع پسماندهای زیست‌فناورانه و ...
 - خدمات آزمایشگاهی
- زیرساخت نرم: (مانند)
 - خدمات به نیروهای دانشی و خلاق
 - تسهیلات قانونی جذب و اشاعه فناوری (ورود افراد خارجی بدون روادید، ...)

۳. برنامه‌ریزی برای توسعه دانش‌محور و ایجاد هم‌افزایی میان

نهادهای

- تعیین اولویت‌ها
- تقسیم کار
- شبکه‌سازی
 - ایجاد سازوکارهای همکاری (و خروج) و تضمین آن
 - رفع نواقص و تکمیل زنجیره ارزش و تامین
 - تسهیل همکاری‌ها

رابطه مأموریت‌ها و سطوح مناطق ویژه علم و فناوری

تحلیل اجزای یک منطقه ویژه

کانون های اصلی

- کانون های اصلی دارای زیرساخت عمومی آماده هستند.
- کانون های اصلی بارها مورد آزمون قرار گرفته اند. (واگذاری زمین، مدیریت مشاعات، دریافت مشوق ها،)
- کانون های اصلی می توانند اجازه تمرکز بر برنامه ریزی بدهند (به جای زیرساخت سازی)
- کانون های اصلی امکان هم افزایی میان سازمان های مختلف را می دهد به جای مبارزه
- کانون های اصلی خود نمونه ای از حداقل های مورد نیاز استان ها است و جلوگیری از تبدیل شدن به یک موضوع سیاسی
- کانون های اصلی حمایت سایر سازمان ها و نهادها و همچنین جذب منابع آن ها را به همراه دارد.

تحلیل اجزای یک منطقه ویژه

پهنه‌ها

- زیرساخت‌های تخصصی (مثال در حوزه تخصصی ICT: فیبر نوری، LTE، Wi-Fi، ...)
- امکان ارائه خدمات تخصصی (مثال در حوزه تخصصی زیست‌فناوری: آزمایشگاه‌های تخصصی)
- امکان همکاری سازمان‌ها
- امکان اعمال مشوق‌ها
- امکان مدیریت مشترک با کانون در خصوص آن پهنه‌ها

نشان منطقه ویژه

- برخی از شرکت‌ها در پهنه‌ها مستقر نیستند.
- برخی از کسب و کارهای مستقر در پهنه‌ها (هتل) خدمات به سایر شرکت‌های مستقر ارائه می‌دهند.
- شرکت‌های پذیرش شده مادامی از مشوق‌ها برخوردارند که واجد شرایط باشند.
- برخی از شرکت‌ها نیاز به ارزیابی ما ندارند، بلکه سازوکارهای مشخص در کشور دارند:
 - شرکت‌های دانش‌بنیان،
 - آزمایشگاه‌های تخصصی مرجع،
 - پژوهشگاه‌ها و ...

مقایسه ساختار قبلی و ساختار فعلی

انواع کانون های اصلی

مناطق ویژه اقتصادی

مناطق آزاد تجاری

شهرک های صنعتی

شهرک های فناوری

شهرک های تخصصی (دانش سلامت، گاز، پتروشیمی)

سایت های مجتمع های علمی، تاریخی و فرهنگی

پارک های علم و فناوری

مناطق شهری ویژه

دانشگاه ها

اصلی ترین آورده های هر منطقه ویژه

